

STARFSÁÆTLUN Í MANNRÉTTINDAMÁLUM

2015

Reykjavíkurborg
Mannréttindaskrifstofa

Inngangur

Mannréttindaráði og mannréttindaskrifstofu ber, samkvæmt mannréttindastefnu Reykjavíkurborgar, að vinna starfsáætlun í mannréttindamálum. Mannréttindaráð fær fjárhagsramma vegna verkefna sem undir það heyra og á áætlunin að endurspeglar þá áherslur sem ráðið er með. Tilgangurinn með áætluninni er að forgangsraða verkefnum en hún á einnig að nýtast til að fylgjast með framvindu verkefna.

Mannréttindaráð Reykjavíkurborgar

Mannréttindaráð starfar í umboði borgarráðs samkvæmt samþykkt í borgarstjórn frá 18. desember 2007. Ráðið er skipað sjö fulltrúum kosnum af borgarstjórn og jafnmörgum til vara. Kjörtímabil nefndarinnar er hið sama og borgarstjórnar. Ráðið starfar í samræmi við mannréttindastefnu Reykjavíkurborgar á hverjum tíma sem og lögum um jafna stöðu og jafnan rétt kvenna og karla. Ráðið tekur ákvarðanir og gerir tillögur til borgarráðs í málum sem heyra undir verksvið þess. Mannréttindaráð sinnir stefnumótun á sviði mannréttindamála hjá Reykjavíkurborg og sér til þess að mannréttindastefnunni sé framfylgt. Mannréttindaráð ber ábyrgð á upplýsingamiðlun og samráði við íbúa, félagasamtök og aðra hagsmunaaðila sem tengjast verkefnum ráðsins.

Fulltrúar í mannréttindaráði kosnir 16.6. 2014:

Líf Magneudóttir
Ragnar Hansson
Sabine Leskopf
Magnús Már Guðmundsson
Hildur Sverrisdóttir
Magnús Sigurbjörnsson
Jóna Björg Sætran

Varafulltrúar:

Eyrún Eyþórsdóttir
Diljá Ámundadóttir
Eva Baldursdóttir
Guðni Rúnar Jónasson
Marta Guðjónsdóttir
Börkur Gunnarsson
Katrín Salima Dögg Ólafsdóttir

Fjölmenningarráð Reykjavíkurborgar

Fjölmenningarráð er ráðgefandi aðili fyrir mannréttindaráð Reykjavíkur og stofnanir borgarinnar í málefnum innflytjenda.

Markmið fjölmenningarráðs eru meðal annars að:

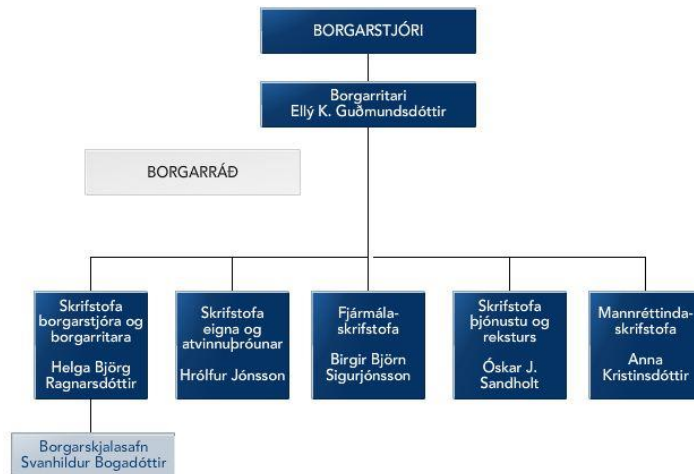
- ✓ Miðla upplýsingum milli opinberra stofnana og innflytjenda til þess að bæta samskiptin.
- ✓ Berjast fyrir réttindum og hagsmunum fjölmenningarsamfélagsins, varpa ljósi á kynþáttafordóma, hvers konar mismunun og aðra fordóma sem geta hindrað gagnkvæma gleði og ánægju.
- ✓ Auka þekkingu og skilning á málefnum fjölmenningarsamfélagsins hvað varðar ungt fólk, aldraða, menningu, frístundir, menntun og stjórnmal.
- ✓ Auðvelda innflytjendum aðlögun og skilning á íslenskri menningu og tungumáli.

Mannréttindaskrifstofa

Mannréttindaskrifstofu ber að vinna með mannréttindaráði og fylgja eftir ákvörðunum þess. Einnig ber skrifstofunni að:

- ✓ Fylgja eftir stefnumótun innan málaflokksins í samvinnu við mannréttindaráð.
- ✓ Efla samráð innan borgarinnar í þeim málum sem stefnan nær til.
- ✓ Eiga samvinnu við félagasamtök og önnur sveitarfélög í málum sem stefnan nær til.
- ✓ Eiga samráð við tilnefnda mannréttindafulltrúa á sviðunum.
- ✓ Eiga frumkvæði að verkefnum.
- ✓ Standa vörð um að borgarþúum sé ekki mismunað vegna uppruna, litarháttar, trúarbragða, aldurs, stjórnmalaskoðana, kynferðis, kynhneigðar, kynvitundar, efnahags, ætternis, fötlunar, heilsufars eða annarrar stöðu.

Skipurit fyrir mannréttindaskrifstofu

Á mannréttindaskrifstofu starfa átta starfsmenn. Þar af sinna þrír starfsmenn, í mismiklu starfshlutfalli, ráðgjöf fyrir innflytjendur.

Ráðgjöf fyrir innflytjendur í Reykjavík

Mannréttindaskrifstofa hefur um nokkurra ára skeið veitt innflytjendum ráðgjöf og upplýsingar um þjónustu Reykjavíkurborgar. Ráðgjafarnir eru til húsa í Ráðhúsi Reykjavíkur og sýnir reynslan að þörfin er brýn. Ráðgjafarnir veita m.a. upplýsingar um þjónustu við fjölskyldur, atvinnumál, dvalarleyfi, ríkisborgararéttindi og réttindi og skyldur í íslensku samfélagi. Ráðgjafarnir sem veita þjónustuna eru sjálfir innflytjendur og tala íslensku, ensku og pólsku.

Mannréttindastjóri

Mannréttindastjóri fylgir eftir ákvörðunum mannréttindaráðs. Jafnframt er það í verkahring mannréttindastjóra að efla samráð innan borgarinnar á sviði mannréttindamála meðal annars með samstarfi við tilnefnda mannréttindafulltrúa á sviðum borgarinnar. Þá tekur mannréttindastjóri þátt í margháttuðu samstarfi við aðra aðila sem sinna mannréttindamálum hér á landi, s.s. við opinberar stofnanir, félagsamtök og önnur sveitarfélög.

Mannréttindafulltrúar

Á hverju sviði borgarinnar eru tilnefndir mannréttindafulltrúar sbr. 11. kafla mannréttindastefnu Reykjavíkurborgar. Til að tryggja samþættingu mannréttindamála og upplýsingaflæði heldur mannréttindastjóri reglulega

samráðsfundi með mannréttindafulltrúum borgarinnar. Hlutverk mannréttindafulltrúa sviða er að fræða samstarfsfólk um tilvist mannréttindastefnunnar, efni hennar og fylgja henni eftir á starfsstöðunum.

Mannréttindafulltrúar sviða þann 13. október 2014 eru:

Margrét Grétarsdóttir	Íþrótt- og tómstundasvið
Auður Magnús Auðardóttir	Skóla- og frístundasvið
Hrafnkell Tjörvi Stefánsson	Skóla- og frístundasvið
Heiðrún Aðalsteinsdóttir	Menningar- og ferðamálasvið
Magnús Arnar Sveinbjörnsson	
Í leyfi Steinunnar Rögnvaldsdóttur	Umhverfis- og skipulagssvið
Guðrún Edda Baldursdóttir	Velferðarsvið
Árni Múli Jónasson	Velferðarsvið
Guðjón Örn Helgason	Mannauðsdeild

Kynningarstarf

Mannréttindaskrifstofa sér um að kynna mannréttindastefnuna fyrir starfsmönnum borgarinnar. Enn fremur sér starfsfólk skrifstofunnar um kynningar, erindi og fræðslu, bæði innan borgar og utan, á ýmsum verkefnum sem skrifstofan sinnir. Fjölmargir erlendir gestir, sem hafa áhuga að að kynna sér mannréttindastefnuna, koma á ári hverju.

Markmið og aðgerðir

Í mannréttindastefnu Reykjavíkurborgar segir að borgaryfirvöld skuldbindi sig til að vinna að mannréttindum á fjórum megin sviðum þar sem hvert svið fyrir sig endurspeglir margþætt hlutverk og skyldur sveitarfélags sem stjórnvalds, sem atvinnurekanda, veitanda þjónustu og samstarfsaðila þeirra sem vilja beita sér í þágu mannréttinda.

Í þessari starfsáætlun eru settar fram aðgerðir og gerð grein fyrir hver ber ábyrgð á framkvæmd þeirra og innan hvaða tímamarka þau skuli unnin.

Verkefni ráðsins

Verkefnum er skipt í flokka sem hver og einn er aðgreindur með lit.

Almennt
Kyn
Fatlað fólk
Innflytjendur
Aldur
Trúar- og lífsskoðanir
Kynhneigð og kynvitund

Markmið	Aðgerð/ir	Ábyrgð	Tími
1. Bæta mannréttindastefnu Reykjavíkurborgar í takt við reynsluna af henni	1.1 Endurskoðun í samvinnu við ýmsa aðila	Mannréttindaráð	2015
2. Sjá til þess að sem flestir þekki til mannréttindastefnu Reykjavíkurborgar, sérstaklega starfsfólk.	2.1 Kynna mannréttindastefnu Reykjavíkurborgar fyrir starfsfólki borgarinnar og borgarbúum, m.a. á nýliðakynningum	Mannréttindaskrifstofa í samstarfi við mannréttindafulltrúa sviða	Viðvarandi
	2.3 Gefa út rafrænt fréttablað fyrir starfsfólk borgarinnar til birtingar á www.rvk.is	Mannréttindaskrifstofa	2015
3. Tryggja samvinnu við svið borgarinnar í mannréttindamálum	3.1 Styrkja tengslanet og upplýsingaflæði til mannréttindafulltrúa með reglubundnum fundum og fræðslu. Árlegir fundir verða haldnir með mannréttindaráði og mannréttindafulltrúum	Mannréttindastjóri	Viðvarandi

4. Að mannréttindastefnan sé höfð til hliðsjónar við úthlutun styrkja borgarinnar	4.1 Minna formenn nefnda og ráða og sviðsstjóra á að gæta þess að hafa mannréttindastefnu til hliðsjónar með bréfi er vísar í greinar 9.2 og 9.3. í stefnunni	Mannréttindastjóri f.h. mannréttindaráðs	Í kjölfar styrkauglýsinga Reykjavíkurborgar
5. Efla vitund borgarbúa um mannréttindamál	5.1 Halda árlegan mannréttindadag Reykjavíkurborgar ásamt afhendingu viðurkenningar	Mannréttindaráð	16. maí ár hvert
	5.2 Halda opinn fund mannréttindaráðs	Mannréttindaráð	Í desember ár hvert
	5.3 Halda kynningardag í Ráðhúsinu þar sem grasrótarsamtök geta komið og kynnt starfsemi sína	Mannréttindaráð	2015
	5.4 Veita styrki til verkefna sem tengjast mannréttindastefnunni	Mannréttindaráð	2015
6. Tryggja að þjónusta borgarinnar sé aðgengileg öllum hópum borgarsamfélagsins, þ.m.t. innflytjendum og fótluðum	6.1 Gera vef borgarinnar sem aðgengilegastan fyrir alla	Mannréttindaskrifstofa í samvinnu við upplýsinga- og vefdeild	Viðvarandi
	6.2 Útbúa móttökuáætlun sem miðar að því að kynna nýjum íbúum í Reykjavík réttindi, skyldur og þjónustu Reykjavíkurborgar	Mannréttindaskrifstofa í samvinnu við svið borgarinnar.	2015
7. Vinna gegn kynbundnu ofbeldi	7.1 Fylgja eftir aðgerðaráætlun gegn kynbundnu ofbeldi og ofbeldi gegn börnum	Mannréttindaskrifstofa í samvinnu við þau svið borgarinnar sem að áætluninni koma	2015
	7.2 Vinna í samstarfi við lögregluna að átaksverkefni gegn heimilisofbeldi	Mannréttindaskrifstofa í samvinnu við þau svið sem að áætluninni koma.	2015
	7.3 Vinna að tilraunaverkefni með SFS sem er í einum skóla, einum leikskóla og á einu frístundaheimili. Verkefnið kallast „opinskátt gegn ofbeldi“	Mannréttindaskrifstofa	2015

	7.4. Vinna að greiningu á stöðu mála hvað snertir ofbeldi gegn fötluðu fólki og vinna að úrbótum þar á, í starfsemi borgarinnar	Mannréttindaskrifstofa	2015
	7.5. Vinna að verkefni Safe Cities m.a. með því að greina hvaða svæði þarf að bæta m.t.t. öryggis stúlkna kvenna og annarra.	Mannréttindaskrifstofa í samvinnu við önnur svið borgarinnar og Lögregluembættið í Reykjavík	2015
8. Treysta lýðræðislega stjórnun borgarinnar og fylgja eftir 15. grein jafnréttislaga	8.1 Gera úttekt á kynjahlutföllum í nefndum, ráðum og stjórnnum. Upplýsingar verði kynntar mannréttindaráði og birtar á vefsíðu	Mannréttindaskrifstofa	Árlega
9. Jafna stöðu kvenna og karla í borgarsamfélaginu	9.1 Vinna að gerðaráætlun í jafnréttismálum til fjögurra ára sbr. 12. grein laga um jafna stöðu og jafnan rétt kvenna og karla	Mannréttindaskrifstofa og mannréttindaráð	2015
10. Vekja athygli á þætti kvenna í sögu borgarinnar	10.1 Vinna við árlegan dag helgaðan minningu baráttukvenna þann 19. júní	Mannréttindaskrifstofa í samvinnu við forsætisnefnd	19. júní
11. Útrýma kynbundnum launamun hjá Reykjavíkurborg	11.1 Fylgja eftir tillögum til að útrýma kynbundnum launamun sem samþykktar voru í borgarstjórn 1. okt. 2013	Mannréttindaskrifstofa og mannréttindaráð í samvinnu við mannauðsdeild, kjaradeild og fleiri	2015
12. Efla kynjasamþættingu	12.1 Innleiðing kynjaðrar fjárhags- og starfsáætlunar	Mannréttindaskrifstofa í samvinnu við fjármálaskrifstofu	2015
13. Tryggja þjónustu við fatlað fólk	13.1 Eiga fundi með réttindagæslumanni fatlaðra til að fylgja eftir þjónustu við fatlað fólk í borginni.	Mannréttindaráð	2015
14. Tryggja að allar byggingar í eigu Reykjavíkurborgar og annað húsnæði þar sem almenningur þarf að sækja þjónustu á vegum borgarinnar, svo og götur, gangstéttir og önnur opinber svæði í borgar-	14.1 Vinna með ferlinefnd og hagsmunaaðilum.	Mannréttindaskrifstofa/ferlinefnd	2015

landinu, séu aðgengileg fötluðu fólki með mismunandi aðgengisþarfir			
	14.2 Hvetja til átaks í samvinnu við ferlinefnd og verslunareigendur um bætt aðgengi fyrir fatlaða að verslunum og þjónustu	Mannréttindaráð og mannréttindaskrifstofa	2015
15. Móta stefnu í atvinnumálum fatlaðra hjá Reykjavíkurborg	15.1 Að Reykjavíkurborg móti sér stefnu um samfélagslegu skyldu sína sem atvinnuveitandi fatlaðra	Mannréttindaskrifstofa í samvinnu við svið borgarinnar	2015
16. Tryggja skjól fyrir erlenda rithöfunda sem verða fyrir ofsóknum	16.1 Vinna við skjólborgarverkefnið/ ICORN	Mannréttindaráð og mannréttindaskrifstofa	2015
17. Tryggja ráðgjöf og upplýsingagjöf til innflytjenda í borginni	17.1 Veita ráðgjöf á tungumálum fjölmennustu hópa innflytjenda	Mannréttindaskrifstofa	2015
	17.2 Efla færni og þekkingu starfsfólks til að vinna með innflytjendum, flóttafólki og hælisleitendum	Mannréttindaskrifstofa í samvinnu við samstarfsteymi um málefni innflytjenda, flóttamanna og hælisleitenda.	2015
	17.3 Efla aðgengi upplýsinga á vef borginnar og í stofnunum borgarinnar	Mannréttindaskrifstofa í samvinnu við svið, stofnanir og upplýsinga- og vefdeild borgarinnar	2015
18. Bæta gagnkvæmt upplýsingaflæði milli íbúa af erlendum uppruna og Reykjavíkurborgar til að einfalda þeim aðlögun og búsetu í borginni	18.1 Undirbúa ásamt fjölmeningarráði árlegan fjölmeningardag	Mannréttindaskrifstofa	Um miðjan maí
	18.2 Halda borgarstjórnarfund með fulltrúum innflytjenda	Mannréttindaskrifstofa og mannréttindaráð í samvinnu við fjölmeningarráð og skrifstofu borgarstjórnar	2015

19. Tryggja lýðræðislega þátttöku innflytjenda	19.1 Vinna með fjölmeningarráði að verkefnum þess	Mannréttindaskrifstofa	2015
20. Auðvelda innflytjendum að starfa hjá Reykjavíkurborg	20.1 Sjá til þess að erlendum starfsmönnum Reykjavíkurborgar standi til boða íslenskukennsla á vinnutíma	Mannréttindaskrifstofa í samvinnu við mannauðsskrifstofu	2015
21. Móta stefnu í atvinnumálum innflytjenda hjá Reykjavíkurborg	21.1 Að Reykjavíkurborg móti sér stefnu um samfélagslegu skyldu sína sem atvinnuveitandi innflytjenda	Mannréttindaráð/ Mannréttindaskrifstofa/ mannauðsskrifstofa í samvinnu við svið borgarinnar	2015
22. Tryggja réttindi barna	22.1 Vinna að innleiðingu barnasáttmála Sameinuðu þjóðanna í starfsemi borgarinnar	Í samvinnu við starfshóps sem vinnur að innleiðingu barnasáttmálans hjá Reykjavíkurborg.	2015
23. Tryggja lýðræðislega þátttöku aldraðra	23.1 Vinna með öldungaráði að verkefnum ráðsins	Mannréttindaskrifstofa	2015
24. Tryggja trúfrelsi	24.1 Fylgja eftir að reglum um samskipti leik og grunnskóla og trúar og lífsskoðunarhópa sé fylgt	Mannréttindaráð og mannréttindaskrifstofa	2015
25. Vinna í samstarfi við samtökin 78 að fræðslu meðal almennings á mismunandi kynhneigð og kynvitund	25.1 Gefa út upplýsingabækling.	Mannréttindaskrifstofa í samráði við Samtökin'78	2015
	25. 2 Fylgja eftir niðurstöðum skýrslunnar „Er Reykjavík hetró eða hinsegin“ með kynningu og fræðslu.	Mannréttindaskrifstofa í samráði við Samtökin'78	2015